

CRNA I BIJELA KUTIJA

U jednoj provinciji živio je siromašni čovjek koji je cijeli život potrošio radeći najteže poslove, a da ništa nije stekao. Sve što je imao bio je sin jedinac kojeg je neizmjereno volio. Naučio ga je čitati i pisati i to je bila sva imovina koju mu je ostavio kada je, u dubokoj starosti, umro.

Mladić je tugovao pored očeve postelje gledajući ga kako se polako gasi. Neposredno prije nego što je izdahnuo, otac je izvadio dvije kutijice: jednu crnu, a drugu bijelu i rekao sinu: „Na žalost, nemam ti što ostaviti osim ovoga. Zapamti, dobro ih čuvaj. Kada ti jednog dana bude teško, nenasosno teško u životu, otvori bijelu kutijicu. Crnu otvori kada ti bude jako dobro.” Mladić je dostojno ispratio oca, a onda je spakirao svoju zdjelu za hranu, nekoliko komada odjeće i one dvije kutijice te krenuo u svijet zaraditi svoju porciju kruha. Radio je najteže poslove kod gospodara koji su ga izrabljivali, spavao je vani... Zimi je bio sretan ako bi ga netko primio da prenoći na zemljanom podu zajedno sa stokom. Ubrzo je postao umoran, nesretan i beznađan. Nakon nekoliko godina takvog života, još uvijek je dobivao samo zdjelu riže dnevno. Na licu i rukama imao je duboke bore.

Tada su došle poplave koje su uništila polja i oranice, nastala je opća glad i za mladića više nigdje nije bilo ni posla ni nade. Lutao je bespućima, spavao po šumama, peklo ga je sunce i ledili ga mrazovi. Jednog se jutra probudio i vidio da mu je netko ukrao jedino što je imao - zdjelu za hranu, pamučnu košulju i dva novčića... Niz lice mladića potekle su gorke suze; u očaju je odlučio završiti svoj život. Sklopio je ruke, zatražio oprostaj od neba za predstojeći čin, i dok ih je spuštao niz tijelo, napipao je maleni zavežljaj ušiven u porub pojasa - dvije kutijice naslijeđene od oca.

*Otvorio je bijelu i u njoj ugledao malen papir i... ništa više. Razmotao ga je i prepoznao očev rukopis. Pisalo je: „**To će proći!**”*

Shvativši ovo kao očevo zalaganje za dalje življenje, nije si našao.

Uputio se prema obližnjem gradu. Na ulazu u grad sakupilo se mnoštvo nepismenih seljaka koji nisu mogli ući u grad jer nitko nije umio pročitati što piše na velikoj ploči iznad velikih gradskih vrata. Mladić je prišao ploči i glasno im pročitao što piše. Ljudi su, zatim, ušli u grad. Ušao je i on. Glas o ovom događaju stigao je do plemenskog starješine koji je odmah poslao svoga slugu da potraži mladića. Kad je sluga pronašao mladića, rekao mu je da njegovu gospodarstvu hitno treba pisar.

Budući da je mladić znao i čitati i pisati, dobio je posao. Plemenski je starješina bio strogi. Mladić je teško radio, ali mirnih ruku i čistog srca. Ubrzo su mu počeli dolaziti nepoznati seljaci kojima je trebalo nešto napisati, pročitati ili protumačiti. Svima je izlazio u susret. Strogi gradski starješina bio je pravedan čovjek i znao je uzvratiti svom pisaru. Dobro ga je nagrađivao a ubrzo je za njega odvojio i dio u svojoj kući u kojem je mladić počeo živjeti.

Sve se promijenilo. U godinama koje su uslijedile, postao je vlasnik malenog imanja, stekao znatno materijalno bogatstvo, sve više je radio umjesto samog gradskog starješine koji je, star i onemoćao, svom mladom pisaru povjerio ne samo svoje poslove, nego i svoju kćer koju je mladić nedugo zatim oženio. Zajedno, u ljubavi i slozi, njih su dvojice rodili mnogo djece i uvelali svoje bogatstvo do neslučenih razmjera. Mladić je mnoge večeri provodio ispijajući čaj u prostorijama svog prelijepog doma, razgovarajući sa svojom voljenom ili učeći svoje sinove, čitajući... Prvi put u životu bio je zaista sretan. Jedne takve večeri, prisjetio se cijelog svog života: od najgore bijede, do potpune sreće. Sjetio se svih svojih očaja, svoje želje da umre, sjetio se oca. A zatim se sjetio one druge kutije koju mu je dao otac ... Otvorio je crnu kutijicu. U njoj je, kao i u bijeloj kutiji, bio smotan komad papira. Razmotao ga je, a na njemu je očevim rukopisom bilo zapisano: „I to će proći.“

Tekst priremila i uredila: Ana Pečić, prof.

Naslovna slika preuzeta s fb stranice S. Marekovič